

12.9.2025

Kuulantähtäjä -figuuri paljastetaan:

PERHON KIRI JUHLII SUNNUNTAINA 21.9.2025 80-VUOTISTAIVALTAAN JA JULKAISEE HISTORIAKIRJAN PERHOLAISESTA URHEILUSTA

Perhon Kiriä koko urheilu-uransa edustaneen Arsi Harjun kuulantähtäjän kultamitalista Sydneyn olympialaisista tulee kuluneeksi 25 vuotta maanantaina 22.9.2025. Urheiluseura suunnitteli juhluvuotensa päätapahtumaksi 80-vuotisjuhlan, jonka yhteydessä julkaistaan perholaista urheilua käsittelevä ”Perhossa ei elä jos ei liiku, perholaista urheilua 1909 – 2025, Perhon Kiri 80 vuotta perholaisten liikuttajana” -historiakirja. Kirjan on koostanut urheiluhistorian harrastaja Petri Harsunen. Juhlan yhteydessä paljastetaan Harjun Sydneyn kultamitalityönä inspiroituneen kuulantähtäjä -figuuri Arsi Areenan ulkoseinään. Figuurin on suunnitellut Arkkitehtitoimisto Jorma Paloranta Oy ja toteuttanut perholainen J.Varila Steel Oy. Juhlapuheen pitää entinen kiriläinen hiihtäjä, nykyisin Lapsiasiainvaltuutetun toimistossa Jyväskylässä erikoistutkijana työskentelevä Terhi Tuukkanen. Juhlissa huomioidaan Kirissä ja sen eri lajijaostoissa ansiokkaasti toimineita henkilöitä.

Urheilun kansanliike syntyi kesäjuhlien kautta

Perholaisen urheilun ja liikunnan sekä urheiluseura Kirin historiateos avaa urheilun kansanliikkeen syntyä ja kehittymistä keskipohjalaisessa maaseutupaikajärjestössä 1900-luvun alkuvuosikymmeniltä tähän päivään.

Perhon Kirin 80-vuotisjuhlakirjan tavoitteena on kertoa kattavasti perholaisen urheilun ja liikunnan historia 1900-luvun alkuvuosista tähän päivään.

Järjestäytynyt urheiluseuratoiminta käynnistyi Möttösen nuorisoseuran yhteyteen perustetun urheiluosasto Juurakon toimesta vuonna 1909. Pitäjän eri kylillä toimivat nuorisoseurat, työväenyhdistykset, maamiesseurat ja suojeluskunta järjestivät kesäjuhlia ja talvipäiviä aina 1910-luvulta alkaen. Niissä urheiltiin, lausuttiin runoja ja pidettiin aatteellisia puheita viihteellisine iltamineen. Suojeluskunta järjesti myös kilpailutapahtumia sekä rakensi urheilukenttiä ja ampumaratoja jo 1920-luvulla. Ensimmäinen varsinainen urheiluseura Perhon Vauhti perustettiin vuonna 1914. Vauhdin toiminnan hiljennettyä sitä jatkoi vuonna 1925 perustettu Perhon Teräs, jonka toiminta kesti aina Kirin perustamiseen vuoteen 1945 asti.

Joukko nuoria urheiluhenkisiä miehiä kokoontui 14.1.1945 Onni Peritalon kyläkauppaan perustamaan Oksakosken Kiriä. Nimi muuttui pian Perhon Kiriksi Teräksen sulaututtua uuteen pitäjäseuraan.

Kolme Kiristä kasvanutta olympiaurheilijaa

Perhosta kilpaurheilun aloittaneet olympiaurheilijat Eero Tuomaala, Arsi Harju ja Rami Hietaniemi esitellään reilun kaksi ja puolisataa sivuisen kirjan alussa. Harjun olympialainen kultamitali on edelleen Suomen viimeisin yleisurheilun kultamitali kesäolympialaisista. Hietaniemi saavutti arvokisamitalinsa MM- ja EM-paineista. Tuomaala kuului 1950-luvulla kestävyysjuoksijoidemme eturiviin. Urheilukirja käsittelee nuorten sarjoissa kansainvälistä menestystä saavuttaneista naisurheilijoista Elina Huopanan (myöh. Hämäläinen), Karoliina Ukskosken, Veera Peltokankaan ja Erika Jängän urheilijapolkuja. Haastatteluissa saavutukset, muistelot ja tuoreet kuulumiset nousevat esille. Huomiota saavat myös urheiluperheet, taustavaikuttajat, entiset puheenjohtajat, isot urheilutapahtumat muun muassa Keski-Pohjanmaan maakuntaviestit ja olympiasoihtuviesti.

Oman ainutlaatuisen kokonaisuuden muodostaa eri lajeissa merkittäviksi toimijoiksi Suomessa ja maailmalla nousseet perholaistaustaiset urheilukipinä saaneet urheilijat ja taustavaikuttajat. Lukija voi yllättyä lajien moninaisuudesta ja teoista mitä nämä henkilöt ovat saavuttaneet urheilun saralla eri rooleissa.

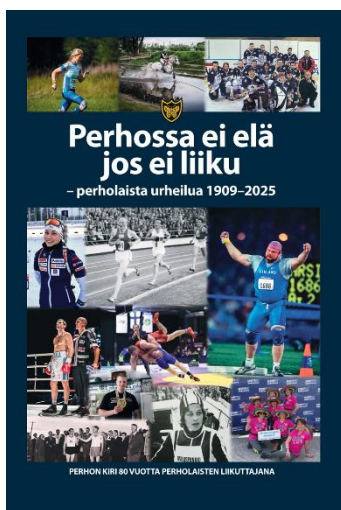
Kirjassa käydään läpi Perhon kunnan roolia ja päätöksiä urheilu- ja liikuntatoiminnan mahdollistajina urheilulautakunnan toiminnan käynnistymisestä vuodesta 1950 alkaen. Urheilu on muuttunut ajansaatossa hyvinvoinnin edistämiseksi ja kunnan rooli mahdollistajaksi. Kirjassa esitellään lisäksi neljän muun kunnassa toimineiden ja toimivien seurojen historiaa ja niiden rakentamia eri kylien toimitaloja.

Paikallista urheiluhistoriaa kokoavalla aikajanalla kootaan eri vuosikymmenien perholaisen urheilun saavutuksia, tapahtumia ilmiöitä, kunnan päätöksiä, huomioimisia sekä urheilun ja liikunnan suorituspaikkojen rakentumista.

Historiakirjan aineiston kokoamiseen Kiri on saanut tukea Keski-Pohjanmaan Kulttuurirahastolta, Perhon kunnalta sekä Lions Club Perholta. Kirjaan on saatu koottua hienoja ja harvinaisia valokuvia noin 170 kappaletta eri vuosikymmeniltä. Kirjatoimikuntaan ovat kuuluneet Sarita Kirvesmäki, Jorma Sillanpää, Tapani Humalajoki ja Maria Rannila. Pääosan kirjoitustyöstä on tehnyt urheiluhistorian harrastaja ja kirjoittaja Petri Harsunen, joka on toiminut samalla työryhmän puheenjohtajana.

Vuosijuhlaa vietetään sunnuntaina 21.9.2025 klo 13.00 koulukeskuksen Perhonsalissa. Tervehdykset ja kahvit klo 12.00 alkaen. Lisätietoja vuosijuhlasta Perhon Kiri, puh.joht. Sarita Kirvesmäki, sarita.kirvesmaki(a)edu.perho.com p. 040-549 1553, urheiluhistoriakirjasta: Petri Harsunen, petri.harsunen(a)urhos.fi, puh.050-3551 455.

Harsunen, Petri. Perhossa ei elä jos ei liiku – perholaista urheilua 1909-2025, Perhon Kiri 80 vuotta perholaisten liikuttajana. Julkaisija: Perhon Kiri ry, Perho 2025, 260 s.

Ulkoasu ja kansi Kaj Frilund/Fristyle, Paino: Waasa Graphics, Kannen kuvat: Aldis Toome, Veera Peltokangas, Perho Hockey Team, Eero Tuomaala/Urheilumuseo, Arsi Harju/Jean-Pierre Durant-SUL, Ilari Kujala/Olli-Pekka Rauhala -photolies.com, Rami Hietaniemi/Martin Gabor-UWW, Olympiasoihtuviesti/Hannu Karstunen, Elina Huopana/Eero Heikkilä -"Latua Keski-Pohjanmaalta", Erika Jänkä/Esa Kinnunen, Perhon Naisvoimistelijat.